

Rõugõ valla sünnipäeväl saa sanna!

Reedel, 21. oktoobril saab Rõuge vald viieaastaseks. Nagu juba mõnda aega oleme teavitanud, toimub tähistamine sel aastal suure ülevallalise saunapeoga: kutsume inimesi üles sel päeval saunas käima ja kutsuma sinna ka teisi kas siis oma kogukonnast või avama oma sauna kõigile huvilistele.

On rõõm teatada, et vallavalitsuse üleskutsele reageeris kokku 44 saunade omanikku, kellest koguni 15 avavad oma saunad kõikidele huvilistele! Võtke julgelt ühendust ja käige ühes või mitmes saunas.

NB! Jälgige saunadesse registreerimise infot ja lahtioleku kellaaegu; nimekirja võib tulla muudatusi. Uuenev info ilmub valla kodulehel aadressil www.rauge.ee/saasanna.

Haani Loometare saun

Haani Loometare, Horoski küla
Kontakt ja registreerimine:
Erkki Peetsalu (501 8100, erkki@maailmad.ee)
Maasaun ehk soome saun
Avatud kell 19–22
Sauna mahub kuni 5 inimest
Haani loometare saun on mõnus kodune maasaun, kus küünlad valgustavad elektri asemel ja pehme pruunikas rabajärve vesi mõjub pärast leili kehale nagu palsam. Enne või pärast sauna saab juttu ajada meie lammastega, kellega veedetud hetked on tõeline lambateraapia. Loe lähemalt: www.haani.ee.

Härämäe talu saun

Härämäe talu, Härämäe küla
Kontakt ja registreerimine:
Peeter Põlv (510 7982)
Puuküttega soome saun
Avatud kell 17–00
Lavale mahub korraga kuni 4 inimest

Eelmise Eesti vabariigi ajal ehitatud saun, mis algselt oli suitsusaun, kus suitsutati liha ja käidi saunas. Nüüd on saunas puuküttega ahi. On ainult üks ruum, kus võetakse leili ja pestakse. Samas on olemas küllaltki suur eesruum, kus saab lõõgastuda. Soe vesi tuleb ahju küljel olevast paagist, külm vesi tassitakse ämbritega allikast. Võib pakkuda vähesel määral suupisteid ja karastavaid jooke minimaalse tasu eest.

Kajametsa suitsusaun

Kajametsa talu, Mõniste
Kontakt ja registreerimine:
Peeter Torop (5384 9757, peetertorop@gmail.com)
Suitsusaun

16.30 ringkäik talu kuusetaimlas; 17.00 saun leilivõtmiseks valmis. Sauna mahub kuni ca 12 inimest

Kostitame Sind esmalt suitsutatud vutimunadega, sest talu 15 vutti on usinad munejad. Meie suitsusaun on kogupere saun. Oodatud on emadised, lapsed, vanaemad-vanaisad. Eks vanastigi käis kogu pere saunas ühiselt.

Saunaskäik koosneb mitmest „käigust“ – leilivõtmine, vihtlemine (värsked kaseviht), karastamine tiigis, leilijärgne vaimurännak hallasel murul, saunalood. Lõpetame raviva saunameega.

Ootame saunalisi aga juba kell 16.30, mil alustame ringkäiguga talu väikeses kuusetaimlas. Kas tead, kui väikesed on kuusebeebid või kuidas näevad välja erinevate aastate peenrad?

Kaasa saab osta lambanahka (pidavat külm talv tulema), peremehe tehtud sarvealuseid ning broneerida kuuseistikuid kevadhooajaks. Oled oodatud Kajametsa suitsusauna!

Kuutsi talu saun

Kuutsi talu, Kalliküla küla, Valga vald
Kontakt ja registreerimine:
Helle Veske (5695 9173, helleveske@online.ee)
Suitsusaun

Avatud kell 12–18
Sauna mahub kuni 5 inimest
Väike, hubane, suitsune suitsusaun Kallikülas, Kuutsi talus, Valga vallas ootab oma külalisi mõnusat saunaleili nautima. Sauna kõrvale pakume karastavat jooki ja suupisteid.

Kõrvipalu loometalu saunad

Kõrvipalu loometalu, Varstu
Kontakt ja registreerimine:
Kadri G Laube (511 7348)
Tünni-, suitsu-, telk- ja soome saun ning vann.
Avatud kell 19–23
Saunadesse mahub 4–20 inimest, helista ette!
Kilesauna taga mängib perenaine lõõtsa!

Metsavenna talu saun

Metsavenna talu, Vana-Roosa küla

Kontakt (registreerimine pole vajalik): Meelis Mõttus (5030850, mottusmeelis@gmail.com)
Elektri- ja puuküttega saun

Avatud kell 12–17
Sauna mahub kuni 6 inimest

Rõuge valla sünnipäeva kõige lõunapoolses saun Vaidva jõe kaldal.

Misso teenuskeskuse saun

Tsiistre tee 3, Misso alevik
Kontakt ja registreerimine:
Marika Heinvee (5340 3744; 5300 8976)

Elektrisaun

Avatud kell 13–18
Sauna mahub 5 inimest

Üts õigõ vallasann! Tule ja tutvu Misso teenuskeskuse sauna võimalustega!

Mõniste Talurahvamuuseumi suitsusaun

Kuutsi küla
Kontakt ja registreerimine: Airi Rütüti (5804 6692, airi.ryyti@wi.ee)
Suitsusaun

Avatud kell 12–16
Sauna mahub 6 inimest

Saun on ehitatud 1926. aastal Mõniste koolimaja saunaks ja oli käigus kuni 1986. aastani. Mõniste Talurahvamuuseumis toodi saun 2017. aastal. Esimesed saunaskäigud ja lihasuitsutamised jäid 2018. aastasse ning täna täidab saun taas rõõmuga oma endist ülesannet.

Lisaks köetavale suitsusaunale saab uuesti ka päris vana, 1867. aastal ehitatud sauna, mida esialgu kasutati toona eluhoonena. Muuseumis toodi see 1957. aastal.

Mägilaste Motoklubi klubihoone saun

Metsa tn 4, Rõuge alevik (endine leerimaja)

Kontakt ja registreerimine:
Alar Johanson (5552 1555, alar.johanson@gmail.com). Oma järke saab oodata kõrvalasuvast saalis kus asub ka baar.

Puuküttega soome saun
Avatud kell 19–23
Leiliruumi mahub 10–15 inimest, saali (kus asub baar) 100 ja enamgi inimest

Saun on vastavastatud Mägilaste Motoklubi klubihoones. Selle üle 200 aasta vanuse hoone taastamisega ja uue sisu loomisega on Mägilaste Motoklubi tegelenud ligi 5 aastat. Suures saalis on avatud baar, kust saab osta ja kohapeal tarbida sauna-jooke.

Pärlioru savvusann

Pärlioru talu, Saviõru küla
Kontakt ja registreerimine:
Heino Pall (510 9007)
Suitsusaun.

Saun on soe kell 18–22

Sauna mahub kuni 8 täiskasvanut, koos lastega kuni 10.

Pärlioru talu pererahvas pakub saunasõbrale mõnusat leili ja pisukest suupistet. Saunalisel palume kaasa võtta oma saunatarbed ja midagi suupärast ühisele lauale.

Ruusmäe rahvamaja saunad

Ruusmäe rahvamaja, Rogosi mõis
Kontakt ja registreerimine:
Sirje Pärnapuu (516 5728, haanjarahvamajad@rauge.ee)
Soomes saunad

Avatud kell 14–19
Ühte sauna mahub 4 inimest

Ruusmäe rahvamajas on kaks pisikest ja mõnusat sauna. Lisaks saunatamisele on rahvamajas või õues ka üllatusi!

Taala talu saun

Nursi mnt 16, Rõuge alevik

Kontakt ja registreerimine:
Britt Vahter (brittvahter@gmail.com)

Soomes saun ja kümblustünn

Hommikusaun! Avatud kell 8–11

Kahte sauna mahub kokku 10 inimest

Võta leili koos vallavanemaga nõukaaegses soomes saunas ja joo kalja kümblustünnis!

Saarniidu saun

Saarniidu talu, Kiidi küla
Kontakt ja registreerimine:
Andrus Piigli (5855 1018)

Soomes tüüpi eesti saun

Avatud kell 15–21
Sauna mahub kuni 5 inimest.

Koduõlu igale sauna külastajale, ikka sünnipäeva puhul!

Tuulepesa talu suitsusaun

Tuulepesa talu, Plaksi küla
Kontakt ja registreerimine:
Maire Eiche (5810 0630)
Suitsusaun

Avatud kell 17.30–01.30

Sauna mahub 7 inimest

Saun asub Plaksi külas, tegemist on 10 aastat tagasi renoveeritud vana suitsusaunaga. Saun saab valmis (kõetuks) kell 17.30. Saunast saab käia karastamas lähedal asuvas tiigis või järves. Pesta saab nii suitsusaunas kui ka kõrvalasuvast vene saunas duši all. Sauna kõrvale pakume kohapeal valmistatud sõstra-, aroonia ja õunamahla. Saunavihtadena kasutame värsked kasevihtu. Saunaõhtu lõpus pakume Rõuge valla sünnipäevatorit ning suupisteid.

Väike-Palomäe minisaun

Väike-Palomäe talu, Hämkoiti küla

Kontakt ja registreerimine:
Kai Paks (518 7821)
Rekonstrueeritud suitsusaun

Alates 11.00 saab uudistada sauna, kell 13–16 toimuvad ürditöötoad ja pidu.

Sauna mahub korraga 4–6 inimest, töötubadesse kuni 20.

Saun on kõetud ja valmis uudistamiseks. Pakume külaliste pidu õues ja toas. PILLIMEES, talutoit ja taimede töötoad. Sauna kütaime kogu päeva, et oleks nii suitsu kui sooja.

Ööbiksaare palkmajade suitsusaun

Rusa küla
Kontakt ja registreerimine:
Aivar Jallai (511 4215, jallaiaivar@gmail.com)
Suitsusaun

Avatud kell 17–20

Sauna mahub 5 inimest

Ööbiksaare palkmajade sooja südamega ehitatud suitsusaun, mis asub tiigi ääres.

Ööbikuoru Villa suitsusaun

Tiidu küla, Rõuge
Kontakt ja registreerimine: Joanna Kärstin (5855 1599, villa@oruvilla.ee)
Suitsusaun

Avatud kell 16–22

Sauna mahub 7 inimest

Ööbikuoru Villa suitsusauna juurde on võimalik tellida restoranist snäkiavaagen (lisatasu eest). Samuti hoolitseb restoran Andreas saunajookide eest.

Vallavalitsuse tööpäev Misso teenuskeskuses

Neljapäeval, 27. oktoobril töötab vallavalitsus Misso teenuskeskuses.

Kohal on erinevate valdkondade ametnikud. Kohtumise broneerimiseks spetsialistiga palume aja ette kokku leppida: www.rougevald.ee/kontaktid.

Edaspidi teeb vallavalitsus sellesarnaseid tööpäevi erinevates kohtades üle kogu Rõuge valla – jälgi jooksvat infot.

Oktoobrikuust muutuvad valla töötajate ja hallatavate asutuste e-posti aadressid

Alates 3. oktoobrist läheb Rõuge vallavalitsus oma kodulchega üle uuele veebidomeenile www.rougevald.ee ning ühtlustatakse ka valla töötajate ja hallatavate asutuste e-posti aadressid. Kui seni on vallaametnike aadressid olnud seotud ametinimetustega, siis edaspidi on igal ametnikul nimeline e-posti aadress. Selliselt on suhtlus vallaametnikega isiklikum ning kodanikud õpivad paremini tundma inimesi, kes vallas erinevates ametites töötavad.

Vallaametnike meiliaadressid on alates oktoobrist kujul:

eesnimi.perekonnanimi@rougevald.ee, hallatavate asutuste (raamatukogud, rahvamajad,

hooldekodud) aadressid on asutuste nimedega. Muudatus ei puuduta valla koolet, sest need kasutavad haridusasutustele mõeldud edu.ee domeenilõpuga aadresse.

Seoses e-posti aadresside ümberkorraldamisega võib oktoobri esimestel päevadel esineda tõrkeid Rõuge vallavalitsuse e-kirjade liikumises, palume mõistvat suhtumist.

Mõneks ajaks jäävad senised aadressid kehtima ümbersuunatuna – neilt enam kirju välja ei saadeta, kuid saabunud kirjad suunatakse ametniku uuele aadressile.

Täielik ametnike ja hallatavate asutuste kontaktide nimekiri ilmub oktoobrikuu lehes.

Rõuge vallavolikogu 23. augusti 2022 istungi kokkuvõte

Volikogu:

1. Otsustas avalikustada Rõuge valla kodulehel 05.–18.09.2022 Rõuge valla arengukava 2030 ja eelarvestrateegia 2023–2026 eelnõu. Eelnõu avalik arutelu toimub 21. septembril kell 17.00 Rõuge rahvamajas.

2. Andis nõusoleku Rõuge vallas Taudsa külas Taudsa III uuringu-ruumi geoloogilise uuringuloa andmiseks.

3. Otsustas mitte nõustuda Taudsa külas Kakranurme ja Lõopesa kinnistutel keskkonnanaloo andmisega Kakumäe Talu OÜ-le.

4. Otsustas võõrandada elektroonilisel enampakkumisel Haanja külas Võru tee 15-3 korteri. Pakku-

mine viiakse läbi veebikeskkonnas Osta.ee. Pakkumise alghind on 8000 eurot ja pakkumise esitamise tähtaeg on 10. oktoober 2022 kell 14.00.

5. Valis haridus- ja sotsiaalkomisjoni esimeheks Rein Loigu ja aseesimeheks Katrin Pudersell.

6. Kinnitas haridus- ja sotsiaalkomisjoni koosseisu: esimees Rein Loik, aseesimees Katrin Pudersell, liikmed Aive Adler, Kaisa Hallop, Taavi Karu, Kerli Kõiv, Marju Kõva, Ere Käis, Silvi Mets, Meelis Mõttus, Maarika Niidumaa, Maie Oppar, Jaak Pächter, Jana Trolla.

7. Valis keskkonna- ja korrakaitsekomisjoni esimeheks Triin Anni ja aseesimeheks Tarvi Tuusise.

Avalik elektrooniline enampakkumine – korter Haanjas

Rõuge vallavalitsus müüb avalikul elektroonilisel enampakkumisel korteri Haanjas (aadress: Võru tee 15-3). Oksjon viiakse läbi veebikeskkonnas www.osta.ee, pakkumiste esitamise tähtaeg on 10. oktoober 2022 kell 14.00.

Korteri pindala on 47,8 m². Katastritunnus 18101:001:0010, registriosa number 2236041.

Korter on ahiküttega ning vajab remonti. Kortoris on olemas vesi, kanalisatsioon ja elekter. Kiire inter-

netiga liitumise valmidus (200M alla, 50M üles). Korter asub Haanja külas kahekorruselise kortermaja teisel korrusel. Hoonel on vahetatud katusekate, trepikodade aknad ja välisüks; aknad on vaatega hoone ette ja taha; korteris on esik, köök ja kolm tuba ja wc; omaniku kasutuses on üks keldriboks. Haanja küla asub Võru linnast 16 km kaugusel.

Korteri alghind on 8000 eurot, tagatisraha 100 eurot.

Elektroonilise enampakkumise

võitjal tuleb tasuda korteri ostuhind hiljemalt notariaalse ostumüügilepingu sõlmimise päevale eelnevaks päevaks ja kanda ostuhind Rõuge Vallavalitsuse pangavarvele SEB Pank EE231010402006965009 või Swedbank EE902200221068425529. Vormistamisega seotud kulud tasub ostja.

Rohkem infot ja korteriga tutvumine (eelneval kokkuleppel): Jüri Kukk, haldusspetsialist (5301 7901, haanjahaldus@rauge.ee).

Telli postkontor endale koju!

Soovid saata või saada pakki? Vajad postmarki, ümbrikku või pakendit? Tasuda arveid või saata kirja? Kutsu postiteenusteks koju või tööle personaalne kirjakandja! See on tasuta kui elad postiasutustest kaugemal kui 5 km, lähemalt tuleb maksab 5 eurot. Kehtivad täpselt samad hinnad kui postiasutuses ja maksad ainult ostatevate postiteenuste eest. Kirjakandja müüb postmarke, ümbrikke või paneb kliendi eest kirjad ja pakid teele.

Samuti saab tasuda arveid, võtta vastu pakke ja kirju ning tellida ajalehti ja ajakirju.

Tellimiseks helista 6643330 või kirjuta: www.omniva.ee/era/abiinfo/kirjakandja_tellimine. Seejärel võtab Omniva klienditeenindaja ühendust ja lepib kokku teenindamise aja. Kirjakandja tuleb tellimust täitma üldjuhul järgmisel tööpäeval, aga mitte hiljem kui kahe tööpäeva jooksul ja saabub ajavahemikus kell 8-17.

TULE VÕRU SPORDIKOOLI TRENNI!

KERGEJÕUSTIK

EELKOOL

VÕRKPAAL

LASKESUUSATAMINE

MURDMAASUUSATAMINE

ORIENTEERUMINE

KREEKA-ROOMA JA NAISTEMAADLUS

KAHEVÕISTLUS JA SUUSAHÜPPED

LIITU TREENINGUTEGA
WWW.SPORDIKOOL.VORU.EE

voruspordikool

Rõuge vald

ootab tööle sind,

MAASPETSIALIST

konkurss kestab 3. oktoobrini

Vaata lähemalt: www.rauge.ee/konkursid

Ettevõtluspäev „Kuis lätt?“ 7. oktoobril Rõuge rahvamajas

Olete oodatud üleriigilise ettevõtlusnädala raames Rõuge rahvamajja ettevõtluspäevale!

9.30–10.00 Osalejate registreerimine, hommikukohv

10.00 Avasõnad moderaator Maris Kivistik, Uue-Saalu Veinitalu perenaine, Britt Vahter, Rõuge vallavanem

Esinevad: Rainer Aavik, EAS/KredExi ühendatud turismiosakonna juht, Erkki Peetsalu, Haani Loometare OÜ, Mari Kalkun.

12.00–13.00 Ettevõtjatel võimalus võrgustada, toodete-teenuste

tutvustamine, õppida tundma oma naabrit ja tema toodet.

13.00 Kadri Piho, Cleantech Estonia projektijuht, Marko Puksing, Tsooru potitehas, Eda Veeroja, Mooska talu perenaine, suitsusaun ja suitsuliha. Mats Meriste, MTU Maavillane ja OÜ, lambakasvatus.

Päev lõpeb kell 15.30 Ettevõtja, pane oma osalemissuov võrgustamiseks kirja hiljemalt 30.09.2022 kodulchel aadressil www.rauge.ee/ettevotluspaev

Osalemine tasuta, päeva toetab Võrumaa Partnerluskogu.

ÄRA UNUSTA!

2023. AASTA KAASAVA EELARVE ettepanekuid saab esitada 30. septembrini.

Loe lisa: www.rauge.ee/kaasav-eelarve

RÕUGE VALLA MTÜ-DE TOETUSE taotlusi saab esitada 1.oktoobrini

Loe lisa: www.rauge.ee/mittetulundustegevuse-toetus

Info: Kariina Nesenko (520 6945, projektspetsialist@rauge.ee)

Kandideeri Rõuge noortevolikogu liikmeks!

Käes on Rõuge noortevolikokku kandideerimise aeg! Kui soovid olla kursis mis Rõuge valla elus toimub, rääkida kaasa valla tuleviku teemadel ning saada osa ägedatest enesearenguvõimalustest, siis tule ka kandideeri noortevolikokku!

Mida noortevolikogu teeb? Noortevolikogu on Rõuge valla noorte esindaja valla otsustes. See tähendab, et noortevolikogu saab kaasa rääkida ja esitada oma ettepanekuid küsimustes, mis vallas hetkel arutlusele ja otsustamisele.

Noortevolikogu kohtub selleks igal kuul koos vallavanemaga, et arutada, mis vallas toimub ning millised teemad on arutlusele. Koos arutatakse, kas noortevolikogul on mõtteid, ettepanekuid või seisukohti arutatud teemades.

Selle kõrval toimub ka palju muud põnevat – noortevolikogu saab kaasa lüüa erinevatel Rõuge valla üritustel, tutvuda teiste noorte ja noortevolikogudega ning ka ise korraldada üritusi või tegevusi, mis aitaksid mõnda noortele olulist probleemi vallas lahendada. Kindlasti ei tule puudust ka toredatest meeskonnariistest ja väljasõitudest!

Kes saab kandideerida?
Kandideerida saavad 12–26-aastased noored, kes elavad Rõuge vallas või õpivad Rõuge valla koolis.

Liitu Rõuge valla noortevolikoguga!

Oled 12–26-aastane Rõuge valla noor?
Tule räägi kaasa Rõuge valla tuleviku kujundamisel ja kandideeri noortevolikokku!
Kandideeri ja uuri lähemalt: rntk.ee/noortevolikogu
Kandideerimise tähtaeg on 30. september

Mida tuleb teha kandideerimiseks?

Täida hiljemalt 30. septembriks kandideerimisvorm: <https://forms.gle/VnRjedHdjHMCihDf8>

Samuti saab esitada oma avalduse paberil Rõuge valla noortekeskustes. Selleks küsi noorsootöötajalt kandideerimise avaldust, täida see ära ning anna see noorsootöötajale.

Mis saab peale kandideerimist? Noortevolikokku saab kuni 19 noort. Kui kandideerijaid on rohkem, toimuvad 3.–9. oktoobril noortevolikogu valimised. Hääletada saavad kõik 7–26-aastased Rõuge vallas õppivad ja elavad noored.

Valimiste korral osutub valituks iga piirkonna (Haanja, Misso, Mõniste, Rõuge ja Varstu) kolm enim hääli saanud kandidaati. Neli kohta täidetakse üldise paremusjärjestuse alusel.

Kui kandideerijaid on 19 või vähem, siis valimisi ei toimu ning noortevolikogu liikmeks kinnitatakse kõik kandideerimisõigust omavad kandidaadid.

Lisainfot küsi Rõuge valla noorsootöötajatelt või noortevolikogu mentorilt Joanna Kurvitsalt (joanna.kurvits@gmail.com).

Kaunid kodud said tunnustusi

Esmaspäeval, 5. septembril võtsid Võru maakonna kaunid kodud vastu Võrumaa arenduskeskuse tunnustused. Tunnustussündmus toimus ühes konkursi võitnud kaunis kodus, Kakkoveski talus, Rõuge vallas, muusikalise elamuse pakkusid muusikud Eva-Lotta Vunder ja Madis Meister.

Päev varem oli Kakkoveski talu pererahvas käinud Mustvee kultuurimajas president Alar Karise vastuvõtul, kus võeti vastu kauni kodu riiklik tunnustus.

Kokku esitati Rõuge vallast kauni kodu konkursile neli talu ja üks tervisespordirajatis: Kakkoveski talu (Helika Pung ja Kaido Parv), Seedri puhketalu (Margit ja Oleg Udodov), Tuulepesa talu (Maire ja Aare Eiche), Lille talu (Terje ja Toomas Raju) ning Ööbikuoru külastuskompleks.

Aitäh kõigile nominentidele kauniste kodude eest Rõuge vallas!

Maakondlikul tunnustussündmusel osalenud Rõuge valla kauniste kodude omanikud: Kakkoveski talu pere ning Tuulepesa talu peremees ja perenaine.

Kakkoveski talu elumaja. Peremees Kaido Parv näitab, milline oli veski 1990ndatel – enne, kui nende pere seda korda tegema asus. Fotod: Viivika Nagel

Misso teenuskeskuses saab saunas käia, kaugtööd teha ja ruume rentida

Misso teenuskeskuse seminariruum ja kahekohaline kaugtöökabinet. Fotod: Viivika Nagel.

Aasta tagasi avatud uued Misso teenuskeskuse ruumid on inimeste ootel: siin on olemas kahe kaugtöökohaga kabinet, päevakeskuse nõupidamise ruumis saab pidada erinevaid päevaseid olemisi (nt koosolekud, jõuluaegsed istumised jne).

Kaugtöökoha hind on 5 eurot päev või 40 eurot kuus, tuba kahe kaugtöökohaga maksab 8 eurot päevas või 75 eurot kuus.

Seminariruum koos kõigi kasutamise võimalusega: 1–3 tundi Rõuge valla elanikele 10 eurot, teistele 25 eurot.

Päev (alates 4 tunnist) Rõuge valla elanikele 30 eurot, teistele 50 eurot.

Ruumidega tutvumiseks ja nende rentimiseks palume võtta ühendust Misso piirkonna sotsiaaltöö spetsialisti Marika Heinveega (5340 3744, missosotsiaal@rauge.ee; alates 3. oktoobrist: marika.heinvee@rougevald.ee).

SAAME TUTTAVAKS!

Tutvustame taas kahte uut vallavalitsuse töötajat, kes meile viimastel kuudel tööle on asunud.

Majandusvaldkonna abivallavanem Andri Alliksoo

Andri nimetati abivallavanema kohale neli kuud tagasi.

Kus töötasid enne meie juurde tulemist?

Viimati töötasin keskkonnakonsultatsioone pakkuvast ettevõtte.

Milliste mõne sõna või väljendiga iseloomustaksid oma senist muljet meie vallas töötamisest?

Senise kogemuse kohta ütlen, et elu vallamajas on märksa põrased kui kodukandist paistis.

Mida pead oma ametikohal suurimaks vastutuseks ja mida suurimaks väljakutseks?

Suurimaks vastutuseks pean meie poolt pakutavate avalike teenuste osutamist võimalikult heal tasemel. Suurim väljakutse on õigete, kuid raskete otsuste langetamine ning kaasnevaga tegelemine.

Millised teemad või valdkonnad selles ametis sul silma enim särada panevad?

Andri Alliksoo.

Minu silmad säravad, sest mul on võimalus näha meie kollektiivi töö tulemusena muutust õiges suunas.

Kas senine kogemus sellest ametist vastab sinu ettekujutusele?

Hommikust õhtuni uudiste lugemise ja kohvi joomise asemel pean ma jälgima, et lõuna vahele ei jääks.

Lastekaitse spetsialist Rain Suursaar

Rain Suursaar.

Rain on meil lastekaitse spetsialistina töötanud umbes kuu aega

Kus töötasid enne meie juurde tulemist?

Tegelesin ettevõtlusega: www.lux-graveer.ee tegeleb fotografeeritud kingitustega ja www.brotherhood.ee on riiete

bränd, mis väärtustab perekonda ja sõprussuhteid.

Milliste mõne sõna või väljendiga iseloomustaksid oma senist muljet meie vallas töötamisest?

Ootamatu, mitmekülgne; toetav meeskond.

Mida pead oma ametikohal suurimaks vastutuseks ja mida suurimaks väljakutseks?

Suurim vastutus on raskes olukorras langetada õiglane otsus.

Millised teemad või valdkonnad selles ametis sul silma enim särada panevad?

Valla töö kogukonna arengut puudutavates küsimustes.

Kas senine kogemus sellest ametist vastab sinu ettekujutusele?

Toetav meeskond vastab ootustele, muus osas ma täna veel adekvaatset vastust anda ei oska.

EELINFOKS:

Misso kandi KODUKANDIPÄEV toimub

15. juulil 2023

Info: 5343 0389, missorahvamaja@rauge.ee (Edda-Karin Luht)

Eakate päeva tähistamine

Rõuge rahvamajas 5. oktoobril kell 13

Esinevad pillimehed, Rõuge rahvamajade ja raamatukogude näitepunkt PRUNT, tehakse naeruteraapiat

Laul on süüa ja juua, ehk saab isegi tantsida!

Osalemisest (ja transpordisovist) teata hiljemalt esmaspäeval, 3. oktoobril oma piirkonna sotsiaaltöötajale.

Misso teenuskeskuse saun

Misso teenuskeskuses on olemas saun, mida kogukonna liikmed saavad kasutada eelneval registreerimisel sauna lahtiolekuajal või tööpäeval vabalt valitud ajal kuni kella 18-ni eelneval kokkuleppel.

Sauna lahtiolekuajad:

Kolmapäev
17.00–19.30 peresaun ja koduteenuse kliendid, kes vajavad transporti
Reede
16.00–17.30 naised
18.00–19.30 mehed (kuni viis inimest)
Laupäev
14.00–16.00 peresaun (kuni viis inimest)
16.30–18.00 naised (kuni viis inimest)
18.30–20.00 mehed (kuni viis inimest)

Saunateenuse hinnad:

Täiskasvanud inimene
4 eurot tund;
Pensionär, puudega inimene
3 eurot tund
Laps, õpilane
2 eurot tund
Peresaun (kaks täiskasvanut ja lapsed kuni 18 a)
8 eurot tund
Duši kasutamine ilma saunata
2 eurot tund

Enne sauna tulekut palume ette registreerida samal päeval hiljemalt kella 14.00-ks Misso sotsiaalkeskuse telefoni 5300 8976. Kausid ja vihad palume endal kaasa võtta.

Hüva leili!

Raamatukogude aastal tõstame igal kuul esile ühe meie valla kaheteistkümnest raamatukogust. Raamatukogudele kohaselt teeme seda tähestikulises järjekorras, seega on septembrikuu Rõuge raamatukogu päralt.

Palju õnne meie pikaajalisele
Rõuge raamatukogu juhatajale

Ülle Siskale

kellel täitus raamatukogus 40 aastat.

Täname pikaajalise pühendunud tegevuse eest!

Kolm küsimust raamatukoguhoidjale

Miks Sa töötad raamatukogus?

Mulle meeldib lugeda. Rõõmu teeb ka lugejatega suhtlemine. Raamatukogutöö hoiab vaimu erksana ja olen pidevalt erineva informatsiooni keskel. Ühesõnaga ma armastan oma tööd.

Mida ootad raamatukogude aastalt?

Soovin, et rohkem inimesi leiaks tee raamatukokku, saamaks osa seal pakutavast. Olgu selleks siis kohtumised põnevate inimestega, sobiv lugemisvara või mõni muu ilus ettevõtmine. Et aasta lõpus võiksin öelda, aasta on korda läinud ning mina olen suutnud pakkuda oma tegevusega paljudele rõõmu ja rahuolu.

Mis teeb Sinu töös enim rõõmu ja mis muret?

Raamatukoguhoidja, kes teenindab nii lapsi kui ka täiskasvanuid on väga õnnelikus olukorras. See vanuse vahe annab võimaluse ja paneb kohustuse hoida ennast natuke lapsemeelsena, peab oskama suhelda nii noorte, laste kui täiskasvanutega. Tagama peame kõikide tahte tulla ikka jälle raamatukokku. Nimetamata ei saa jätta töötamist uues renoveeritud, valgusküllases ja soojas raamatukogus.

Muret teevad raamatute ja perioodika järjest kasvavad hinnad. Iga raamatu puhul tuleb väga mõelda ja kaaluda, millist neist osta ning millist ajakirja-ajalehte tellida. Kui ei ole võimalik enam soetada uut kirjandust, siis langeb ka raamatukogu külastatavus.

Rõuge raamatukogu loetavamad raamatud sellel aastal:

Eha Veem „Leskede klubi“
Tiit Sepa „Eelsoodumus armastada“
Helen Pollard „Väike Prantsuse külalistemaja“

Kalle Klandorf „Palgasõdur“
Lembit Uustulnd „Ävameri“
Tarmo Teder „Kuuskümmend aastat hiljem“
Hans Sissas „Meenutused“

Rõuge raamatukogus on avatud Rahvusraamatukogu näitus „25 kaunimat Eesti raamatut aastal 2021“

Rõuge raamatukogu juhib juba alates 1982. aastast Ülle Siska.

Rõuge raamatukogu ajaloost

Rõuge Rahvaraamatukogu Seltsi raamatukogu asutati 24. septembril 1922. aastal. Seltsile andis oma raamatukogu üle ka Opetajate Ühing. Raamatukogu asus Jaani-Peebu algkoolis ja oli avatud pühapäeviti.

1925. aastal oli raamatukogus 224 raamatut ja 53 lugejat, sealhulgas seitse kooliõpilast. Lugeja sai korraga laenata 400 lehekülge teksti ja tagatisrahaks nõuti 50 senti. Raamatukogu juhatajaks oli kooliõpetaja August Puudist.

1930. aastal koliti koolimajja, kuhu 1944. aasta juulis asus Saksa gebietskomissar. Enne viidi raamatud lähedal asuvasse taludesse hoiule. Uuesti alustas raamatukogu tööd 1. novembril 1944 rahvamajas. Raamatukogu juhatajaks sai Rosalie Ivask.

Detsembris 1945 inspekteeriti Võrumaa rahvamajasid ja raamatukogusid. Tõdeti, et ruumid on sageli kütmata, sest nappis küttepuid. Samuti oli puudus kirjatavettest.

1950. aastal oli raamatukogus

1125 raamatut ja 170 lugejat. 1960-ndatel aastatel oli raamatukogu töö suur kaadri voolavus. Raamatukogus töötasid Ludmilla Mihhailova, Laine Rohumaa, Helmi Kuus, Reet Raidla ja Ina Kümmel.

Aasta 1973 oli ettevalmistusaasta uuele tsentraliseeritud süsteemile üleminekuks. Suuri üritusi ei korraldatud rahva passiivsuse tõttu. Raamatuarutelusid korraldati väikestele gruppidele.

1974. aasta sai suurte muudatuste aastaks. Tööd koordineerivaks keskuseks sai Juhan Smuuli nimeline Võru Keskraamatukogu. Samal aastal sai uueks raamatukogu juhatajaks Agnes Hark.

1979. aastal esimesel üleriigilisel raamatukogukuu toimunud informiiniil tunnistati Agnes Hark parimaks bibliograafiaväljaannete tundjaks Võrumaal.

1. augustil 1982 alustasin tööd Rõuge Raamatukogus mina. Olin lõpetanud Viljandi Kultuurharidustöö Kooli ja nüüdseks olen raamatukogus töötanud 40 aastat.

Selle aja jooksul on toimunud palju sündmusi. Aastatel 1986–2004 toimusid valla asutuste ja ettevõtete vahel mälumängud. 1991. aastal läks raamatukogu Võru Kultuuri- osakonna juhtimise alt Rõuge külanõukogu alluvusse.

Näituste ja väljapanekutega on tähistatud mitmeid päevakajalisi sündmusi. Menukaks osutus kohalike autorite õhtu, külas on käinud mitmed kirjanikud: Leelo Tungal, Hando Runnel, Contra, Kristiina Ehin koos Silver Sepaga, Birk Roהלend, Andrei Hvostov, maailmarändur Kaido Kama jt.

Alates 2019. aasta 1. augustist osutab raamatukogu ka Omniva postipunkti teenuseid. 2019. aasta maikuus kolis raamatukogu Rõuge rahvamaja renoveerimise ajaks ajutisele pinnale Rõuge Tervisekeskuse keldrikorrusele, värskest renoveeritud ruumides alustas raamatukogu taas tööd 21. septembril 2021. aastal.

TÄNUSÕNAD

Ruusmäe raamatukogu juhataja **Sirje Moorus** tänab eelmises vallalehes avaldatud õnnitluse eest.

Aitäh ka kõigile toredatele Ruusmäe raamatukogu lugejatele, kes on kõiki neid tööaastaid rikastanud ja oma külastustega ikka ja jälle rõõmu valmistavad!

Rõuge raamatukogu asub Rõuge Rahvamajas aadressil Metsa tn 1

Raamatukogu on avatud

T, N, R kell 8.30 – 17.00

Lõuna kell 12.30 – 13.00

L kell 9.00 – 15.00

Rõuge raamatukoguga saab ühendust telefonil 5420 0048 või meilitsi aadressil rougerk@rauge.ee (alates 3. oktoobrist uuel aadressil: rougeraamatukogu@rougevald.ee).

Krabi raamatukogu suletakse ja teenus korraldatakse ümber

Alates 1. novembrist suletakse Krabi koolimajas asuvad raamatukogu ruumid ning teenust pakutakse uutmoodi: ning nädalas, reedeti, saab raamatuid laenutada ja tagastada kojukandeteenuse kaudu. Korra kuus kutsutakse seniseid raamatukogu kliente Krabi kõrtsi raamatuklubisse, kus tutvustatakse uusi raamatuid ja arutletakse vahepeal loetu üle. Raamatuklubi esimene kohtumine leiab aset novembrikuu viimasel reedel, 25. novembril kell 13 Krabi kõrtsis.

Krabi kandi rahvast teenindab juba tuttav raamatukogutöötaja Evi Taal (5199 5832, haanjaraamatukogu@rauge.ee; alates 3. oktoobrist haanjaraamatukogu@rougevald.ee).

Miks Krabi raamatukogu suletakse?

Krabi Raamatukogu sulgemine ei tähenda rahvaraamatukogu kadumist piirkonnast nendele, kes raamatute lugemisest rõõmu tunnevad. Koostöös Rahvusraamatukogu, Rõuge Vallavalitsuse ja Krabi inimestele juba pikalt tuttava raamatukogu juhataja Evi Taaliga püütakse leida viis, kuidas Krabi eakamad saaksid võimaluse tavapärasest ehk paremini sotsialiseeruda ja töö käijad raamatud kätte sealt, kus see kõige mugavam on.

Raamatukogu juhataja Evi näol on tegemist tõelise Krabi piirkonna patrioodiga ja lisaks Rõuge valla noorimaga oma ametikaaslaste seas. Et Krabi Raamatukogu aktiivsete lugejate arv viimasel aastatel järsult kukkus, on temagi tähele pannud, töötades neljal päeval nädalas Haanjas ja reedeti Krabil. Tööaja jaotuses ei muutu raamatukogu külaliste jaoks midagi – Evi käib jätkuvalt reedel Krabil. Selleks, et raamatut saada, võiks talle enne helistada, siis teab ta kirjanduse kaasa võtta. Pikalt Krabi piirkonna inimesi teenindanud Evi tugevus on oma lugejate ja nende lugemiseelistuste tundmine. Nii tuleb reedeti raamatutega külla ikka oma, mitte võõras. Lisaks on Evi valmis korraldama Krabil raamatuklubi kohtumisi, kuhu saavad tulla nii eakad kui noored ja rääkida loetud raamatutest, juua teed või kohvi ja süüa ehk mõni küpsiski. Kui Eesti Rahvusraamatukogu saab valmis oma digitaalse raamatukogu, siis hakkab ka Evi virtuaalseid raamatüütleid seljakotis kaasas kandma, et juba nädala pärast reedel päris raamatud Krabile kaasa võtta – ideid on, ent alustagem otsast.

Selles osas, kuidas raamatukoguteenust paremini koju või piirkonda tuua, on Evi ja Rõuge Vallavalitsus igati valmis targalt arut-

lema – igal ajal peab olema kasutajaid. Lihtsalt raamatuladu või tühja raamatukappi seisma pole mõtet tuua. Pigem on meie võimalus leida üles need kohad, kus kõige rohkem pitsitab, ja leida sinna lahendus.

Et Krabi koolihoone on suur, kütetööl ja elektri hinnad oluliselt kerkinud ning head ambitsioonikat peremeest pole hoonetele leitud, on raamatute jaoks sobiva keskkonna hoidmine väga kulukas, võttes arvesse vähest lugejate arvu. Viimasel aastatel on 200 igakuise lugeja asemel alles vaid kümme ja 10 000 teavikuga raamatulao hoidmine ei ole lihtsalt eesmärgipärane.

Vallavalitsus toetab kvaliteetse ja kättesaadava raamatukoguteenuse arendamist – see tähendab, et head raamatud ei peaks mitte riisilis seisma, vaid neid peab lugema ja loetut teistele edasi jutustama, arutlema ja mõttetavust kasvatama. Seetõttu palume Krabi elanikelt kannatlikkust ja valmidust öelda Evi Taalile kohe, kui tekib idee, soov või vajadus millegi uue või teistsuguse järele.

Tõnu Niilo
Abivallavanem

Rõuge rahvamajas toimus esimene kogemuskohvik

Neljapäeval, 8. septembril alustas Rõuge rahvamaja kogemuskohvikute sarjaga. Nagu nimigi ütleb, saadakse kokku Rõuge rahvamaja kohvikus, kus keegi annab edasi oma tööelus või harrastustest saadud kogemusi. See keegi, kogemuste jagaja, võib olla igauks meie hulgast, kellel on huvitav hobi või põnev amet, millest on võimalik ka teistel õppida.

Avalöögi tegi allakirjutanu, Rõuge rahvamaja juhataja Iris Haiba, kelle eelnev tööelu on olnud seotud projektide hindamise,

menetlemise, nõustamise, toetusmeetmete ettevalmistamise ja muu projektimaailmas igapäevasega. Kahetunnise kohtumise jooksul sai 12 kohaletulnud huvilist sünnipäeva näite abil ülevaate projekti olemusest ning rahaküsimise näidetena kasutati Rõuge valla MTÜde toetuse taotlusvormi. Loodame, et saadud info on tulevastele taotlejatele abiks.

Järgmise kogemuskohviku esineja võid olla just sina!

Anna märku, kui sul on põnev hobi, olgu selleks siis kalligraafia, makramee või mõni muu käsitöölik,

modelite valmistamine, markide kogumine, fotograafia, oled innustunud tervislikust toitumisest, meditatsioonist, liikumisest, õpid ülikoolis midagi, mida soovid teistega jagada, töötad alal, millest on ka teistel midagi õppida... Jagame häid kogemusi ka teistega.

Helista rahvamaja juhataja telefonil 51 41 384 või saada e-kiri iris.haiba@rauge.ee.

Kohtumiseni kogemuskohvikus!

Iris Haiba
Rõuge rahvamaja juhataja

SPORTLIK SUVI RÕUGE VALLAS

Augustis peetud Rõuge valla meistrivõistlused tennis võitsid ja võitsid rändkarikad koju Anett-Mariin Kallas ning Kert Jõgeva. Meestest kuulus hõbemedal Kert Saarnale, kes kaotas finaali 6:8 Kert Jõgevale, ja kolmas koht Marek Kallasele, kes võitis pronksivõistluses Oliver Ossipovi. Kuumal suvepäeval peeti kokku 14 kohtumist. Kohtume järgmisel aastal jälle!

Karel Saarna, meistrivõistluste korraldaja. Foto: Taso Vahl

Pühapäeval, 4. septembril Rõuge golfväljakul toimunud Võru maakonna meistrivõistlused golfis võitsid Andre Laine ja Kaire Saad! Võistlusel osales kümme meest ja kaks naist ning läbida tuli 9 rada kahel korral. Iht pakkus erinevad päet ning paremus selgus alles kõige viimaste radade läbimise järel.

Andre Laine järel jõudsid medalile Kuldar Kruuda ning Heiki Moltsaar. Naistest sai hõbemedali kaela Annabel Huik. Võru Empaki eriauhinna, mugava tugitooli, löögi eest kõige lähemale lipule (2,66 m) teenis samuti värske Võru maakonna meister Andre Laine.

Aitäh kõigile osalejatele ja Võrumaa Spordiliidule! Aitäh toetajatele, kes võistlusele samuti õla alla panid: Golfikaubad.ee, Võru Empak, GolfLife Shop, OmaKing, Rõuge vald, Estonian Golf & Country Club.

Karel Saarna, meistrivõistluste korraldaja. Foto: Külli Leola

Rõuge valla suvevõlle sarja 2022 võitis meeste arvestuses Kert Jõgeva (76 punkti). Napilt jäi teiseks Mihkel Mustmaa (74 punkti), kolmandaks tuli Karel Saarna (70 punkti). Kokku osales 37 meest. Naiste arvestuses saavutas esikoha Kätriin Kauksi (80 punkti). Teise koha saavutas Mariann Toots (76 punkti) ja kolmandaks tuli Kerstin Kauksi (76 punkti).

Sel aastal osales kokku 16 naist. Etapid toimusid üle valla Varstus, Viitinas, Plaani Karjamõisas, Aedla talus, Tsiistres, Kaugu veskis ja Rõuges. Palju tänu ja suur kummardus kõikidele meie toetajatele: Võru Stokker, Võru Empak, Coop Võru, Nopri Talumeierei, Sossioru talu, Võru Rannabangalo, Ojakääru talu, Plaani Karjamõis, A.M.F hulgi AS, Aedla talu, perekond Eomais, perekond Karlsepp, perekond Kauksi ja Andre Möttus. Aitäh kõikidele võrkpallisõpradele!

Karel Saarna, meistrivõistluste korraldaja. Fotod: Kätriin Kauksi ja Marianne Raha

V. Korzets

KOGUPERELAVASTUS

KOLL KALLI

MÕNISTE RAHVAMAJAS

2. oktoobril kl 14.00

Lavastaja: INGRID ULST, Heli- ja valguskunstnik: HANNO TEPP

Lavastaja: INGRID ULST, Heli- ja valguskunstnik: HANNO TEPP

Lavastaja: INGRID ULST, Heli- ja valguskunstnik: HANNO TEPP

Lavastaja: INGRID ULST, Heli- ja valguskunstnik: HANNO TEPP

PILET 5 EUR

RÕUGE RAHVAMAJA

Hedvig Hanson

15.10

kell 18.00

Pilet 10.-

Kohtumine kirjanikuga:

Andrus Kivirähk

20.10

kell 9.00

Vabariigi Pillimehed

Juhan Uppin

Martin Arak

28.10

kell 19.00

Pilet 10.-

HUVITEGEVUS

| Huvitegevus 2022/23 hooajal Rõuge vallas (täieneb)

Haanja rahvamajas:

- Eakate võimlemine – toimumisajad ja muu info selgumisel.
- Kohtumiste galerii – kord kuus (üks kuu Haanjas, teine kuu Ruusmäel). Korraldaja Sirje Pärnapuu, osalus 1 euro.
- Mälumänguõhtu (kord kuus) kolmapäeval kell 18.30. Küsimuste koostaja Rannar Susi, osalus 3 eurot.
- Laulu- ja tantsurühm Riiäärääk igal neljapäeval kell 13.00. Juhendajad Merike Kapp ja Jelena Nurk.
- Haanja Tantsu Mängu Laulu Seltsi tantsuproov igal neljapäeval kell 19.00, juhendaja Ulvi Toomik.
- Bändipruuv igal reedel kell 19.00, kontakt Kalmer Vodi.
- Seltskonnatants igal pühapäeval kell 18.00, juhendaja Riho Lehist.
- Näitepüü „PRUNT“ – proov – jooksev graafik, juhendaja Riina Kõots.
- Kalligraafia – toimumisajad ja muu info selgumisel.
- Käsitööring – toimumisajad ja muu info selgumisel.
- Õpime praktikutelt – kord kuus (üks kuu Haanjas, teine kuu Ruusmäel). Korraldaja Sirje Pärnapuu, osalus 2 eurot.

Info: Sirje Pärnapuu (516 5728, haanjarahvamaja@rauge.ee)

Misso rahvamajas:

- Vähemalt kuue paari huviliste olemasolul algab seltskonnatantsu kursus. Registreerimine kuni septembrikuu lõpuni.
- Line-tantsurühm alustab hooaega kolmapäeval, 12. oktoobril kell 17 Misso rahvamajas.
- Mälumänguhoocag algab pühapäeval, 9. oktoobril kell 11 Misso rahvamajas.
- Eakate tantsurühm Meelsespea ootab oma ridadesse uusi tantsijaid.

Info: Edda-Karin Luht (5343 0389, missorahvamaja@rauge.ee)

Ruusmäe rahvamajas:

- Kohtumiste galerii kord kuus (üks kuu Haanjas, teine kuu Ruusmäel). Korraldaja Sirje Pärnapuu, osalus 1 euro.
- Tantsurühm Rõõmu-Liine teispäeval kell 17.00, juhendaja Anne Heier.
- Rogosi bändi proov igal kolmapäeval kell 19.00, juhendaja Aare Russe.
- Jooga igal neljapäeval kell 18.00. Juhendaja Marianne Suurmaa, osalus 11 eurot.
- Rogosi lauluansambel igal reedel kell 17.00, juhendaja Edith Oppar.
- Õpime praktikutelt – kord kuus (üks kuu Haanjas, teine kuu Ruusmäel). Korraldaja Sirje Pärnapuu, osalus 2 eurot.

Info: Sirje Pärnapuu (516 5728, haanjarahvamaja@rauge.ee)

Rõuge rahvamajas:

- Talvine 10-etapiline mälumängusari algas 20. septembril kell 19.
- Segarahvatantsurühm Käsikäes – juhendaja Kaisa Hallop (5573 3824, prooviaeg P kell 17.00 saalis).
- Naisrahvatantsurühm Kadrid – juhendaja Merike Helekivi (5358 3147, prooviaeg P kell 11.00 saalis).
- Memmede rühm Murucided – juhendaja Riina Kõots (506 1267, prooviaeg E kell 15.00 saalis).
- Rõuge segakoor – juhendaja Ive Ruusmäe (5302 6770, prooviaeg E kell 18.30 saalis).
- Viitina meesansambel – juhendaja Ive Ruusmäe (5302 6770, prooviaeg K kell 18.00 saalis).

Info: Iris Haiba (514 1384, iris.haiba@rauge.ee)

Rõuge kooli spordihoones:

- Terviseklubi Siruta kutsub trenni: teispäeviti kell 18–19 lihastreening ja neljapäeviti kell 18–19 Bodyart.

Info: Terje Raju (5557 8422) ja Facebookis Siruta grupis.

Sotsiaaltranspordist

Alates 15. septembrist 2022 saab Põlva ja Võru maakonnas kasutada sotsiaaltranspordi teenust, mida korraldab Kagu Ühistranspordikeskus. Veoteenust teostab OU Merling Reisid.

Kas sotsiaaltransport on minu jaoks?

Sotsiaaltranspordi klientideks on need Põlva- ja Võrumaa elanikud, kes oma tervisliku erivajaduse tõttu ei saa kasutada ühistransporti, ning kelle abivajaduse on hinnanud kohalik omavalitsus.

Teenusele suunamise eelduseks on kohaliku omavalitsuse poolne inimete vajaduste hindamine.

Kui tunnete, et teile on sellist teenust tarvis, siis tuleks esmalt pöörduda oma piirkonna sotsiaaltöötaja poole (NB! Alates 3. oktoobrist muutuvad meiliaadressid, vt lisa www.raugevald.ee/kontaktid)

Rõuge: Maire Grosmann (5330 0153, raugesotsiaal@rauge.ee)

Haanja: Maie Kalnapenkis (523 7065, haanjasotsiaal@rauge.ee)

Misso: Marika Heinvee (5340 3744, missosotsiaal@rauge.ee)

Mõniste: Kätlin Kann (307 3260, katlin.kann@rauge.ee)

Varstu: Signe Arumäe (53341640, varstusotsiaal@rauge.ee)

Samadelt telefoninumbritelt saab küsida vajaminevat lisainfot.

Mul on erivajadus ja vajan saatmist

Sotsiaaltranspordi teenust osutavad sõidukid on kohandatud selliselt, et need on võimelised vedama nii ratastoolis kui ka kandaamisreisivaid kliente. Sõidukid on vastavalt kliendi vajadustele varustatud ka abivahenditega, olgu nendeks kas kargud/ratastool või trepitõstuk.

Osutatava teenuse hulka kuulub ka kliendi saatmise teenus: kliendi aitamine mistahes liikumisvõimest liikumisel kodust, haiglaruumist vm avaliku teenuse hoonesisesest ruumist mistahes korrusel sõidukini või vastupidi.

Sõltuvalt kliendi vajadustest on teenuse korraldajal õigus võimalusel sõite kombineerida kas omavahel või siduda avaliku liiniveo poolt osutatava teenusega.

Soovin sotsiaaltranspordi. Mida ma selleks tegema pean?

Sõit telli vähemalt kaks tööpäeva ette, see annab sulle õiguse teenust saada sulle vajalikul ajal. Muudel

juhtudel saame tellimust täita ainult vabade sõidukite olemasolul.

Anna enda sotsiaaltöötajale täpne info oma sõidust – mis kuupäeval, kuhu, mis kell, mis eesmärk, kas kaasa tuleb ka saatja, kas on täiendav vajadusi (nt. vajadus kasutada tõstjaid, kandetooli, kandaamimadratsit, trepironijat, oma või vedaja ratastooli vms), kas sul on pagas.

Sõidu tühistamine

Sõidutellimuse tühistamise vajadusest teavitada dispetšerit esimesel võimalusel sulle sobival viisil – kas helistades (5855 2755) või saates e-kirja tellimus@ytk.ee. Kui sõidu tühistamise teade saabub vähem kui 10 tundi sõidu planeeritud algusajast, võib sellega kaasneda kohustus tasuda ära jäänud sõidu eest samades tariifides, mis tulnuks tasuda sõidu korral.

Sõitmine

Sotsiaaltranspordi dispetšeril on õigus klientide sõite ühildada, seetõttu võib ta pakkuda kuni 1 tund varasemat kohalejõudmise aega ja/või hilisemat tagasisõidu aega võrreldes kliendi poolt soovitud aega. Sõidu marsruut võib pikeneda seoses teiste klientide teenindamisega.

Kui palju teenus maksab?

Kliendil tuleb tasuda sõidu eest sõidukisse sisnemisel ühekordne „sisnemistasu“, mis on veotsa põhine:

- Sõit Kagu ÜTK teeninduspiirkonnas, s.o Põlva ja/või Võru maakonnas – 5 €
- Sõit Kagu ÜTK teeninduspiirkonna naabermaakond (Valga- ja Tartumaa) – 10 €
- Sõit mujale väljapoole eelmainsitud piirkondi Eesti Vabariigis – 30 €
- Saatja sõidab kliendiga TASUTA

Tasumise viisid

Tasuda saab nii sularahas kui pangakaardiga.

Tagasisõit viibib või kõik ei suju nii nagu eelnevalt kokku lepitud

Kui sa oled kokku leppinud oma tagasisõidu ja sa ei jõua kokkulepitud kohta, siis helista juhile, kes sind ootab. Räägi talle kus sa asud, miks viibid ja kui kaua umbes sul aega veel läheb. Alati on hea teada juhi telefoni numbrit. Küsi see temalt.

Vaata lisa: kagu.ytk.ee/sotsiaaltransport/

Väljakutse õppuritele: Esita oma uurimustöö Võru maakonna

Võrumaa Arenduskeskus lõi võimaluse esitleda oma kooli lõputööd Võru maakonna teaduspäeval, mis toimub sel sügisel, 24. novembril.

Võru maakonnas ei ole küll ülikooli, mis ehk nii mõnelegi esmalt teadustöödega seostub, aga ometi koostatakse siin igal aastal palju akadeemilisi töid ja muid teaduspõhiseid uurimusi. Võrumaa Arenduskeskus tahab pakkuda võimalust, et koostatud uurimus- ja loovtööd leiaksid rakendust ning neist oleks kasu ka teistele.

Tegemist on piirkonnas ainulaadse võimalusega enda loodud teadustööd, oma ekspertteadmist ja iseenastavalt tutvustada. Samas võiks üritus pakkuda huvi nii tänastele õppijatele, kes otsivad veel oma suunda elus, kui ka Võru maakonnas töötavatele spetsialistidele, kes võivad teadustöödest saada uut inspiratsiooni ja avastamist, sh kontakte. Üritusel saab osaleda igauks ja ilma eelneva registreerimiseta.

Töö esitamise tingimused:

- Tegemist on loovtöö, diplomitöö, bakalaureuse-, magistri- või doktoritööga, mis on valminud vahemikus 2017–2022.

- Loovtöö või uurimuse on koostanud Võru maakonnaga seotud inimene või töö on koostatud Võru maakonna kohta.

- Osaleja on teada andnud oma soovist oma tööd tutvustada alljärgneva ankeedi kaudu. Võimalus on liituda teaduspäeva ettekande tegemiseks ka veebi teel.

Osalemissoovist tuleb teada anda, täites vormi lingil forms.gle/TNbTX1B5rCcwcQzG8.

Pärast töö esitamiseks vajaliku avalduse laekumist tutvub sellega Võrumaa Arenduskeskuse spetsialist ja võtab autoriga ühendust edasiste asjaolude täpsustamiseks.

Teaduspäeva Facebooki üritus: <https://fb.me/e/1xNgploUS>.

Lisainfo: Kerli Koiv, Võrumaa Arenduskeskuse haridusjuht (kerli.koiv@vorumaa.ee, 5560 3988).

LÕPETASID HILJUTI KOOLI?

Jaga oma akadeemilist tööd VÕRU MAAKONNA TEADUSPÄEVAL

Osalemise tingimused

- Tegemist on loovtöö, diplomitöö, bakalaureuse-, magistri- või doktoritööga, mis on valminud vahemikus 2017 - 2022
- Loovtöö või uurimuse on koostanud Võru maakonnaga seotud inimene või töö on koostatud Võru maakonna kohta.

Osalemissoovist anna teada täites vastav vorm

Teaduspäev toimub 24. novembril Võrus

MAMMOGRAAFIABUSS OOTAB VÕRUMAA NAISI SÕELUURINGULE

10.–28. oktoobrini on mammograafiabuss Võrus polikliiniku juures (Jüri 19a, Võru linn). Tervisekassa kutsub naisi agaralt võimalust kasutama, kuna sõeluuringul osalemine on tasuta ja sellega on võimalik haigus avastada enne, kui see jõuab kaebuste näol endast märku anda. Käesoleval aastal on Võru maakonnas kutsutud rinnavähi sõeluuringule 2465 naist.

Sõeluuringule on oodatud ravikindlustatud ja ravikindlustamata 50–69 aasta vanused naised. 2022. aastal kutsutakse rinnavähi sõeluuringule naised sünniaastaga 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972.

Aja registreerimiseks tuleb helistada telefonil 731 9411, rohkem infot rinnavähi sõeluuringu kohta: <https://soeluuring.ee/rinnavahk/>.

TERVISEKASSA Eesti Vabariik

SINA OLED OMA RINNA HOIDJA

Aigu Om! festival võitis 2022. aastal fookusesse vee temaatika. Nii said näiteks kõik huvilised koos Silver Sepaga õppida pesukaussidel trummide mängimist. Foto: Dmitri Kotjuh.

Aigu Om! festival julgustas aega maha võtma

Sel suvel toimus Rõuge vallas juba teist korda Aigu Om! festival, mis kutsus inimesi üles aega maha võtma. Sünnimisel tutvustati laia valikut tegevusi, mis aitasid osalejatel lõõgastuda ning avastada endale sobilikke võimalusi “akude laadimiseks”. Nii leidis sel aastal programmist erinevaid veemõnuseid, kalastamist, muusikat, tsirkust, õuekino ja käsitööd. Kohaliku kogukonnaga koostöös läbi viidud programm kogus üle 1800 külastuse.

Kolmepäevane festival võitis sel korral fookusesse vee temaatika. Nii toimus osana Aigu Om! festivalist legendaarne kalapiüügi võistlus Viitina Kuurits, mis pakkus elamusi nii võistlejatele kui ka pealtvaatajatele. Võidumeeskond püüdis piraka haugi ning tõi veest välja üle kuue kilo kala. Unustamatu kogemuse said ka kõik need, kes osalesid Silver Sepa kausitrummide õpitoad Viitina järvevees. Paadis aerutades, taustaks päikeseloojang, vestles Jaan Tootseni filmi „Vee peal“ osatäitja Kalju Orroga, millele järgnes õhtuhämaruses väliskino. Toidu-alamusi pakkus kodukohvikute päev, kus tänava osales viis Viitina kandi

kohvikut.

Rahulik suvefestival tõi Võrumaale külastajaid nii lähemalt kui kaugemalt. Kuigi nii esinejate kui osalejate seas oli rohkelt neid, kes moel või teisel on just Võrumaaga seotud, väisas sündmust külastajaid ka Euroopast. Ürituse üheks tõmbenumbriks oligi Rootsist saanud metsatsirkus, kus puu otsas mängiti viiulit, tantsiti ja tehti trikke.

Erinevates miljöodes sai osa mõtisklustest nii sõnas kui muusikas. Armsal koduhoovil sai nautida Eva-Lotta Vunderi ja Madis Meisteri kontserti, kuuritsa kontserti Viitina Järvesaare laululaval Vladislav Koržetsi ja kitarriorkestriga RUKO või muusika- ja luuleõhtut küünis, kus astusid üles Mari Kalkun, Silver Sepp, Kristiina Ehin ja Eva Mitreikina. Festivalil kõlas korduvalt ka Eva-Lotta Vunderi kirjutatud festivali tunnuslaul „Mul aigu om“, mis on ka interneti avarustes kuulatav ning võtab sündmuse mõtte hästi kokku. Hoopis uue „Aigu om“ laulu kirjutamise kogemuse said aga lapsed koos muusiku Allan Kasukiga laulukirjutamise õpitoad. Töötubasid jagus nii suurematele kui väikse-

matele külastajatele terve reede jooksul hubases Rõuge kunstikuuris. Meisterdati ehteid, kərbsepilli, arutleti, lauldi ja tantsiti.

Linnuretkel Pähnis sai koos Margit Päka ja Urmas Kallaga avastada ümberkaudsete metsade liigirikkust. Festivali võitis kokku „Molotamise meistriklass“ Pähni külastuskeskuses, kus Võrumaa kirjanik Jan Rahman demonstreeris parimaid võtteid molutamiseks. Nagu festivali eelnevad päevad juba tõestasid, on viljaka molutamise alustalad ikka füüsiliselt aktiivsetes tegevuses, muusikas ja kirjanduses. Sündmuse korraldaja Mari Kalkuni sõnul sai ta külastajatelt innustunud tagasisidet ning on kuulda, et pealinna naski teatatakse juba, et meil siin „aigu om“.

Festivali meeskond ja MTÜ Haki Helü tänavad südamest kõiki, kes festivalil kaasa löid ning korraldamisega õla alla panid. Suur aitüma partneritele: Viitina Jahiselts, Rõuge Kunstikoor ja RMK. Erilised tänusõnad Rõuge vallale ja kõigile teistele toetajale!

Trehvämi Aigu Om festivalil 2023. aastal!

Jaan Tootseni vestlus filmi „Vee peal“ osatäitja Kalju Orroga päikeseloojangu taustal. Foto: Dmitri Kotjuh.

Aeldre puutsirkus Pähni RMK külastuskeskuses uudseid elamusi pakkumas. Foto: Dmitri Kotjuh.

Aigu om! festivali suurel kontserdil astusid üles Mari Kalkun, Eva Mitreikina, Kristiina Ehin, Eva-Lotta Vunder, Ester Thunander, Love Aamäs Kjellsson, Madis Meister ja Silver Sepp. Foto: Dmitri Kotjuh.

Miks Võru maakonna noored õppimisest loobuvad ja mida me saame teha, et olukord muutuks?

Võru maakonnas on sarnaselt ülejäänud Eestiga liiga palju neid noori, kes on õppeteekonnalt ühel või teisel põhjusel lahkunud. Kuigi nii mõnedki leiavad tee tagasi haridusse, võib protsess õpihuvi taastumiseks võtta aastaid.

Seetõttu alustas Võrumaa Omavalitsuste Liit koostöös heade partneritega nii haridus- kui töömaastikul projektiga LÕIM ehk „Lõimitud tugiteenused koolist väljalangemise ennetamiseks Võru maakonnas“.

Miks noored kooli pooleli jätaavad?

Statistiliselt katkestab Eestis igal aastal üldhariduses õpingud ligi 2000 noort, kutsõppes 5500 noort, 12,3% 20–64-aastastest elanikest on madala haridustasemega. Eestis on pisut enam kui 22 000 mitteõppivat ja -töötavat noort, mida on sama palju kui mõnes maakonnas elanikke kokku. „Neid numbreid vaadates tasub tähele panna, et me ei tea, mis on iga noore loo taga ehk sageli jäävad põhjused koolist väljalangemise korral ebaselgeks,“ ütles projektijuht Kerli Kõiv. „Seetõttu on projekt väga kompleksne ning algab olukorra kaardistusuuringutega,“ lisas Kõiv.

Kes on süüdi, et noor koolist välja langeb?

Koolist väljalangemine ei ole oodatav õpikogemus ning sellises olukorras võime hakata otsima süüdlasi. Kogu projekti meeskond on aga ühel nõul, et enamjaolt põhjustab sellise olukorra mitmete asjaolude kokkulangemine. „Kui lapsevanem, õpetaja või sõber märkab õpilase väljalangemise ohu tekkimist, on vaja eelkõige pakkuda õppijale tuge ning aidata tal toimunud analüüsida,“ rõhutab Kõiv.

Ta nendib, et varasemad uuringud toovad põhjustena välja

negatiivsed õpikogemused ja suhted, õpioskuste madala tase, hilise märkamise või sotsiaal-majanduslikud tegurid. Kõiv lisab: „Kõiki mõjutegureid aga raske kindlaks teha, näiteks lähedaste hoiakud haridusele.“

Projekt on nelja kuu jooksul saanud sisse kiire hoo – on toimunud mitmeid sündmuseid, alustatud uuringuprotsessiga ja tutvutud Võru maakonna olukorraga. 24. augustil toimus näiteks õppekäik, kus grupp Võru maakonna spetsialiste, kooli- ja haridusjuhte kogusid kõikide omavalitsuste kogemusi ja lähene-misi õpihuvi toetamisel. Tutvuti viie omavalitsuse, Võrumaa Kutsehariduskeskuse ja Eesti Töötukassa hetkeseisu ja olukorraga. Õppekäigul kuuldu ja jagatu põhjal saab esile tuua, et noortega töötavad spetsialistid teevad kõikjal Võru maakonnas hindamatult väärtuslikku tööd ja see pingutus leiab lahendusi ka kõige keerulisemates olukordades. Meil on täna ressursse, aga neid on ka oluliselt puudu. Leiti, et lapsevanemad vajavad rohkem märkamist ja tuge. Hoida tuleb neid spetsialiste, kes meil juba on ja leida nippe uute tulemiseks. Igal kohtumisel tuli esile oma nüanss: Võrus haridus- ja sotsiaalosakonna süner-gia, Setomaal väikese kogukonna väljakutsed, Vastseliinas haridusasutuse töökultuuri oluline mõju, Rõuges noorsootöö ja huvihariduse väärtuslik roll, Kuldres vajadus mär-gata ka andekat õppijat, Eesti Töö-tukassas tööalane tugi, Võrumaa KHK-s noorte uude kooli sisse-elamise toetuse väärtus. Omavalit-sused otsivad ressurside piiratud olustikus uusi lahendusi teenuste korraldamiseks, sealhulgas e-teenuste laiendamiseks. Õppekäik oli ka eelhäälestuseks oktoobris algavale tugiteenuste di-

saini protsessile maakonnas.

Kuidas igauks saab probleemi lahendamisele ja projekti edule kaasa aidata?

Teenusmodeli loomise kõrval toimuvad mitmed tegevused nagu spetsialistide koolitamine, mudelite piloteerimine, tööalane tugi pilo-teerimisel ning mudelite mõju-uuring. Lahendused ei keskendu vaid tänasele päevale, vaid ka noore eda-sistele õpiteekondadele. Viit oma-valitsust ühendav Võrumaa Oma-valitsuste Liit on seda protsessi läbi viimas koos välisekspertide ja koos-tööpartneritega ning sihtrühmade osalusel. Lahenduste aluseks on Võrumaa spetsiifiline olustik ja vajadused, väljalangemisohus noorte profiil. Protsessi elluviimisesse on kaasatud ka Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli teadlased. Ter-viklahenduse leidmiseks, mille keskmes on nii teenuste korraldus kui ka oskuste areng, annavad panuse nii haridus-, noorsootöö-, sotsiaal- kui ka tervisevaldkond. Siiski on võima-lik igauhel aidata kaasa projekti edule, märgates enda ümber senisest enam õppurite probleeme ja väärtus-tades haridust. „Peamine on olla ise eeskujuks ja vajadusel toeks,“ märgib Kõiv.

Projekt LÕIM viiakse ellu Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismi toel, selle eesmärk on noorest lähtuva lõimitud ja haridusteelt väljalangemist ennetav teenusmodeli disain ja pilo-teerimine.

Lisainfo: Kerli Kõiv, projektijuht (kerli.koiv@vorumaa.ee, 5560 3988)

Mis maksab meie meelerahu?

Paljud meist teavad seda tunnet, kui eakas vanem või vanavanem ei vasta telefoni kutsungile või on tele-fon hoopis välja lülitatud. Muremõt- ted hakkavad iseenestest peas liikuma ja me küsime endalt, kas kõrges eas lähedasega on kõik ikka hästi või on ta olukorras, kus ühenduse võtmine ei ole võimalik. Samavõrra võib tegu olla haige või erivajadusega inimese põetamisega – ikka tekib olukordi kui soovime, et saaksime kas või korraks kiigata lähedase tuppa ja saada rohkem aimu, kuidas tal läheb.

Nüüd ei pea sellisest võimalusest enam pelgalt unistama, sest tehnilised abivahendid annavad kiirelt kogu vajaliku info koduanduri kasutajakontole. Arvuti või nutitele-foni vahendusel saame teada, kuidas eakal kodus läheb, kas ta käib õues, kui hästi ta magab, kas ta tuba on soe või kas ta valmistab süüa. Koduan-duri lahendus saadab häireteated lähedastele ka SMS-i teel.

Taskukohane hind ja säilinud eneseväärikus

Koduanduri teenuse ühe väljatõ-taja, Tarmo Pruuli sõnul toimib teenus põhimõttel, et juhtmevabad andurid registreerivad ruumides liikumise ja temperatuuri: „Andureid saab seadistada ka vajaduspõhiselt ja saada teavitusi näiteks sellest, kui eakas lahkus ebatavalisel ajal kodust või ei ole ruumis ringi liikunud,“ selgitas ta.

Koduanduri teenuse teeb kätte-saadavaks asjaolu, et selle kasu-tamiseks ei pea eaka kodus interneti-ega telefoniühendust olema. Küll aga peab teenuse kasutaja telefonis olema andmeside, et liikumiste rütmi vaadelda. Automaatsed teavitused saadab süsteem SMS-iga ning

seetõttu saab olulised teated kätte ka telefoniga, millel pole andmesidet.

Pruuli rääkis, et nende kliendid on varem ise püüdnud kaamerate abil olukorral silma peal hoida, kuid see osutus väga ajamahukaks ning hoolduskoormus selle läbi ei vähenenud, vaid pigem suurenas. Kaamerat ei suudeta kogu aeg jäl-gida, samuti rikutakse sellise tege-vusega eaka privaatsust.

Häirenuppu kasutavate eakate lähedased on kurnatud, et eakas ei kannu nuppu endaga pidevalt kaasas või lülitab selle sisse kas kogemata või suhtlemise eesmärgil.

Koduanduri süsteem seevastu kogub andmeid elukeskkonnast, analüüsib neid ja saadab lähedasele teate alles siis, kui on tuvastanud ohuolukorra. „Inimese kodus liikumise sagedus ja mustrid võivad anda aimu teatud terviseriskidest, mis muul juhul võivad jääda ilma piisava tähelepanuta, kuid mida süsteemsel infot koguvad andurid aitavad tvas-tada,“ rääkis Pruuli. Kuigi koduan-duri teenus on üsna uus, jäid kõik testperioodi kasutajad hiljem teenust tarbima ja Pruuli prognoosib, et teenuse populaarsus kasvab tulevikus veelgi.

Udsed koduandurid on ära-tanud huvi ka kohalikes omavalit-sustes, kes eakate inimeste hooldusküsimustega mitmel moel kokku puutuvad. Tegemist on inimi-liku sooviga nii isiklikul, perekond-likul kui ka laiemal ühiskondlikul tasandil. Üksinda elavad eakad, vähenenud toimetulemisvõimega, puudega või terviseprobleemidega mimesed ei tohi kunagi jääda ilma abi ja tähelepanuta, seega võib kodu-andureid pidada mitte pelgalt

viimaseks abivahendiks, vaid ennetavaks meetmeks. Meil kõigil peab olema võimalus kauem iseseis-valt ja turvaliselt koduses keskkonnas viibida, suurendamata seejuures lähedaste inimeste hoolduskoormust. Koduandur aitab suurendada nii lähedaste kui eakate kindlus- ja tur-vatunnet.

Koduanduri infosüsteem visuali-seerib kogutud andmed rakendusse ja veebilehele, ning edastab teated käitumise kohta e-kirja või SMS-sõnumiga. Andurid töötavad pata-reitoitel ning ei vaja telefoni-ega internetiühendust.

Hea teada!

Üksi elava eaka lähedase toime-tulekust ülevaate saamine ei ole keeruline.

Telefonist või arvutist saab vaa-data, kuidas lähedasel kodus läheb.

Süsteem annab ülevaate, kas inimene käib kodust väljas või valmistab sööki.

Andurid ei riku privaatsust – need ei pildista ega filmi.

Teenuse kohta saab lisainfot kodulehelt www.koduandur.ee ja telefonil 5341 4885 (Tarmo Pruuli).

AJALOOST

Rõuge valla elust aastatel 1914–1920, VII osa

4. märtsi seisuga asusid Eesti 2. deviisi üksused meie vallas joonel Koikküla – Mõniste – Luutsniku – Misso. Nüüd otsustas Nõukogude 7. armee juhtkond alustada rünnakut Võru suunal. Pealetung suurte jõududega algas 8. märtsil, vallutati Mõniste ja Luutsniku ning järgmisel päeval Rogosi mõis. Meie poolel olid eesliinil Tartu ja Tallinna kaitsepataljonid Varstu – Krabi – Melsopi joonel ja Viljandi kaitsepataljon Vorsti – Mära joonel.

Seega olid võitlused kandunud Haanja kõrgustikule, mille kuppel-maastik oli sõjaliselt raskesti kaitstav, sest see nõudis suuri väehulki ja tule-jõudu. Nende puudumisel tuli kor-raldada liikuvat kaitset teedel ja häirida vastast ootamatute söös-tudega selja taha, mida püüti ka vahelduva eduga teha. Kuu teine pool kujunes raskemaks. 17. märtsil alustas Läti punaväe Marienburgi grupp (3200 võitlejat) üldpealetungi eesmärgiga vallutada Rõuge, Sänna, Puusepa ja Karuküla mõisad ning Koikküla raudteejaam. Mõniste ja Rõuge suunal läksid pealetungile 1. Pihkva polk, 13. Läti kütipolk, 6. ja 15. Läti kütipolgu osad (kokku 1180 võitlejat + 4 suurtükki) ning löid Tallinna ja Tartu kaitsepataljoni tuhatkond võitlejat taganema.

Koos Eesti vägedega algas suurem põgenike laine. Ka minu vana-vanaisa perel polnud punaste poolt midagi head loota ja nii laaditi kogu kraam, mida punased võinuks ära kasutada, vankritele ja alustati teekonda Võru poole. Laagrisse koos paljude teiste Viitina ja Rõuge kandi rahvaga asuti praeguse Võru – Valga – Rõuge teede ristmikule Käätsa külla. Sellest põgenike laagrist ja elust selles teen juttu järgmistes osades.

Ruusmäe ja Haanja rahvas põgenes Võru linna, kus leidsid natuke paremaid majutusvõimalusi kui olid Viitina–Rõuge rahval, kel tuli järgnevad paar kuud sisuliselt heinamaal hakkama saada. Mõniste–Varstu rahvas taganes praeguse Antsla valla territoorium-le. 18. märtsiks jõudsid punaväed Tsooru – Sänna – Vastse-Nursi piirkonda. Rõuge kirdeservas hoid-sid punased enda käes kirikumõisa ja koolimaja. Olukord oli kriitiline, pataljoni-de lähitagalasse toodi varuks üks Soome kompanii ja 2. rat-sapolgu 2. eskadron. Nende toel üri-tati tagasi vallutada Rõuge mõis, mis aga ebaõnnestus ja kahjuks sai surma ka eskadroni ülem, lipnik Arthur Künnapuu. Viljandi pataljon oli 17. märtsil küll kõik 3. punase Eesti kütipolgu rünnakud tõrjunud, kuid Rõuge läbimurde tõttu tõmbuti seejärel samuti tagasi. 18. märtsil asus pataljon kaitsele Haanja ees. Seal oldi vaenlase survele sunnitud järgmisel päeval taganema Kallase – Uue-Saaluse liinile, kust Võruni jäi vaid 10 kilomeetrit. Tartu ja Tallinna pataljoni rindelõigus vallutas vastase 13. Läti polk, pärast korduvaid rün-nakuid 19. märtsil ka Sänna. See päev jäigi Punaarmee märtsikuise edu kõrgpunktiks Võru suunal. Tallinna ja Tartu pataljon suutsid end koguda ning pikki Mustjõe kaldaid vasturünnakule minna. 21. märtsil saabus neile appi põhiliselt Võru koolipoistest koosnev koman-dandirood (ülem Võrumaa mees alamkapten Friedrich Vreeman), mis ründas Sännat ning 13. Läti polk taganes. Sännast liiguti edasi Rõuge sihis, mispeale tiivalt ohustatud Pihkva polk Rõuge 23. märtsi hom-mikul lahinguta maha jättis ja lõuna

poole tõmbus. Hõivanud mõisa, tungis rood edasi, kaotades Suure-Ruuga küla väljal alamkapten Vree-mani.

Viljandi pataljonile saabus raskel hetkel appi 1. ratsapolk, mille abil Eesti väejuhatust lootis Võru all vas-tupealetungile minna. 20. märtsil pidas 1. ratsapolk Suure Munamäe jalamil Haanja mõisa juures maha ühe oma raskema lahingu. Rat-sapolk sai ülesande tungida läbi Punaarmee rinde ning vastupeale-tung sisse juhatada. Polgu ülem kapten Gustav Jonson leidis, et ilma Haanja mõisa hõivamiseta pole see võimalik. Ees liikunud luuesalk kihutas mõisa peale, kuid niideti maha. Punaarmeelased olid end kõr-gendikel kõvasti kindlustanud, samuti segas sügav lumi ratsarivis tegutemist, mistõttu 1. 2. ja 3. eskadron jalastusid pealetungiks. 4. eskadron jäi reservi, kuid vaid üürikeseks ajaks, sest peagi tuli minna peatama vaenlase vasturün-nakut. Hoolimata vastase visast vas-tupanust õnnestus ratsapolgul Haanja mõis ja Plaksi küla vallutada. Võeti 12 vangi ja 9 hobust. Lan-genutena kaotati seitse meest (sh kolm ohvitseri), haavatutena kümme, langes ka hobuseid. Paraku oli ratsapolk sunnitud õhtul Haan-jast ikkagi tagasi tõmbuma. 21. märtsil püüdis punane 5. Eesti kütipolk uuesti Võru suunas peale tungida. Ratsaväelaste ja Viljandi pataljoni koostöös löödi punaväe rünnakud Jaanimäe – Kallase – Uue-Saaluse piirkonnas tagasi ja anti vastulööke.

Vahepeal ei olnud Eesti väejuha-tus loobunud kavast minna Võru all vastupealetungile. Sellega seoses kavandati ratsapolgu sügavat reidi Vana-Saaluse juurest Haanja ümbruses tegutseva Punaväe selja taha, samas kui Viljandi pataljon pidi Haanja peale tungima põhjast. Kõik läkski nagu kavandatud. 23. märtsi hommikul löi täiendust saanud Viljandi pataljon vastase taganema ja puhastas õhtuks Haanja piirkonna. Haanja mõisast leiti enamlaste veretöö ohvrid, enamasti kohalikud, kes punaste meelest olid Eesti Vabariigi pooldajad. Rat-sapolgu reid oli edukas, õhtuks jõuti Plaanile ja järgmisel päeval vallutati Rogosi mõis. Seega olid punased seekord tagasi löödud jälle Pihkva – Riia kivitee joonele.

Eelnevalt asusid punased peale-tungile Mõniste piirkonnas. Kõige-pealt sunniti skaudid taganema Alaküläst, seejärel peletati minema Mustjõe raudtee silda valvanud kit-sarõõpmeline soomusrong nr 4 ja suure tähtsusega sild langes punaväe kätte. 22. märtsil andis Lõunarinde juhataja soomusrongide divisjonile korralduse vaenlane tagasi üle Mustjõe tõrjuda või isegi kotti võtta. Esialgu pealetung takerdus, kuid 25. märtsil löi Kalevlaste Malev vaenlase välja Mõniste mõisast ja löikas läbi taandumistee Mustjõe maantee-silla kaudu. Paraku ei õnnestunud soomusrongidel jõuda lääne pool asuva raudteesillani, mille kaudu vaenlane põgenema pääses, vältides kottijäämist. Järgmisel päeval jõudsid soomusrongid siiski Ape jaama. Seega oldi tagasi samadel positsioonidel, kust märtsi alguses tuli lahkuda. Aga punavägi valmistus uueks pealetungiks Võru suunal. Sellest edaspidi.

Mati Kuklane

Rõuge valla volikogu esimees.

VESTA tugirühma järgmine kohtumine toimub

11. oktoobril kell 16 Lasva rahvamajas (Palo tee 46, Lasva küla, Võru vald)

Kui sinu pereliikmel esinevad mäluhäired või dementsussündroom ja sa ise või sinu pereliikmed vajavad tuge, siis oled oodatud tugirühma kohtumisele. Kohtumine kestab ca 1,5 tundi ja on tasuta.

Info ja registreerimine: ere.tuunas@ehtk.ee ja 5308 8580.

Muusikute fond PLMF ja Misso Rahvamaja esitlevad

1.10 kell 15
Misso Rahvamaja

C-JAM

Pärt Tarvas
Tõnu Jõesaar, Margus Uus
Levi Danel Mägila

Kavas muusikat ansamblielt Queen, Muse, Tina Turner jt

Piletid eelmüügis 20.09-30.09.2022 hinnaga 10€
Kontserdi päeval 1.10 hinnaga 15€
info tel. 53430389

Misso Rahvamaja

Laupäeval
15. oktoobril
kell 10.00

Keraamika
ÕPITUBA

Misso Rahvamajas

- * teeme ise endale meeldiva kingituse
- * võimalus osta keraamilisi esemeid
- * jõukohane nii lastele kui täiskasvanutele

Juhendab UGIS PUZULIS Lätimaalt.

Osalustasu 5 €

Pane end kirja 10. oktoobrini:
tel. 5343 0389 või missoarahvamaja@rauge.ee

TARTU ÜLICOOLI VÄÄRIKATE ÜLICOOL VÕRUMAA

alustab 2022/2023 aasta
loengusarja kolmapäeval,
21. septembril 2022.

- 21.09 Viirused/professor Irja Lutsar
- 19.10 Küberturvalisus
- 16.11 Kliimamuutused ja energeetika areng: kuidas need meid kõiki mõjutavad/Erik Puura
- 14.12 Elurikkus koostöös Keskkonnaametiga

Loengud algavad kell 10.00 Navi seltsimaja saalis.
Huvilistele väljub buss kell 9.30 Võru kesklinnast
Katariina kiriku juurest ja tagasi
Navi seltsimaja parklast kell 11.45

Info: Ülle tel 513 5043

Kohtumiseni Väärikate Ülikoolis Võrumaal!

Mõtteviisi muutmise vajadus Võrumaa suunamiseks kestlikule rajale, piirkonna arengu uus narratiiv

Maailm muutub meie silme all tohutu kiirusega – üha sagedamini väljendavad inimesed ja organisatsioonid nii maalt kui ka linnast, et kõigi praeguse aja muutustega on raske sammu pidada, rääkimata uute sihtide seadmise võimalikkusest. Kui igapäevased ellujäämise ja hakkama saamise küsimused võtavad kogu tähelepanu, tundub igasugune planeerimine väliste tegurite pideva muutumise tõttu lausa võimatu. Kuidas sellises olukorras üldse kujundada oma valdkonnale või piirkonnale strateegilist vaadet pikemas plaanis?

Üheks võimaluseks on muuta vaatenurka ning proovida näha suurt pilti, mille ühes pisikeses sektoris toimub ka argine askeldamine. Kuidas paistavad sellest laiemast aja ja ruumi perspektiivist vaadates meie praegused tegemised? Kus peaksime olema paindlikumad ja oskama kohanduda? Kus vajame nutikust, et olukord enda kasuks pöörata, arvestades meie piirkonna eripärasid ning varjatud potentsiaali? Ja kõige olulisem – milliseid arutelusid ja otsuseid me vajame, et argipäevast kõrgemale tõustes liikuda oma kogukonnaga, ühiskonnaga, maailmaga teadlikult sellise elukorralduse poole, mis tooks tagasi rahu ja tasakaalu, elususe ja rikkuse – elurikkuse igal tasandil.

Kõige tähtsam küsimus

Enne edasi liikumise suuna ja sõiduvahendite valimist ei saa üle ega ümber kõige tähtsamast küsimusest: millist elu me päriselt soovime nii endale kui ka oma lastele ja lastelastele siin Võrumaal, Lõuna-Eestis, Põhja-Euroopas, planeedil Maa? Seda sama küsimust – erinevas sõnastuses – küsisime üksteiselt Võrumaa Partnerluskogu strateegiapäeval, võttes arvesse meie piirkonna eripärasid ettevõtluses, kogukondades ja omavalitsustes. Läbivaks märksõnaks kujunes „kestlik areng“.

Kestliku arengu temaatika on mitmetahuline ja seotud paljude elarvamuste ning erinevate tähendusväärtustega. Kui ökoekstremistid nõuavad praeguse maailmakorralduse kohest seisma panemist, siis vastasäärmsus deklameerib, et meie maailmaga ei olegi midagi katki ning me peaksime jätkame senise intensiivse ressursikasutuse ja kasvuideoloogias kultiveerimist. Teadusringkondadest kostab tasakaalustatumalt, ent siiski üha argumenteeritumalt seisukoht: senisel kujul jätkates kaotame üsna varsti inimesele eluks sobiva koduplaneedi. Jättes kõrvale mistahes äärmuslikud stsenaariumid, on kõigile siiski selge, et inimesele eluks sobivat koduplaneeti me vajame. Seega on igasugused strateegiad ja arenguplaanid jätkusuutliku arengu tegurite kohene arvestamine vältimatu.

Keegi tark ütles kunagi: ainus kindel asi siin muutlikus maailmas on

see, et kõik muutub. Järelikult tasub meil oma piirkonna arengut kavandades olla teadlikum muutuste juhtimise oskustest ning ühtlasi õppida veelgi paremini tegelema ootuste juhtimisega. Mida see lihtsas keeles tähendab? Seda, et vanamoodi enam edasi ei saa ja uutmoodi edasi minekuks tuleb meil endal ümber hinnata tulemusliku arengu edutegurid.

Üheks lähtekohaks kestliku arengu teema käsitlemisel ka meie piirkonnas on mõistmine, et kasv ei saa olla ainus kriteerium, mille järgi me oma tegevuse tulemuslikkust mõõdame ja mille järgi uusi projekte rahastatakse (käibe ja kasumi kasv, kliendiaru kasv, töötajate arvu kasv jne). Lõputu kasv ei ole piiratud ressursside tingimustes võimalik, kui tahame oma lastele anda üle jätkusuutliku planeedi, mille kujundamine ei alga kusagilt kaugelt ega kellestki teisest, vaid meist endast ja siisamast oma koduülest.

Seepärast oleks Võrumaa arengut planeerides muuhulgas vajalik vaadelda neid „tasandava arengu“ lähenemisviise, mis toovad esile piirkonna olemuslikud tugevused ja kasutatavad ressursid veelgi nutikamalt, st keskmis inimese arengut toetav elukeskkond ja looduse loomulike protsesside matkimine. Näiteks kuidas luua majanduses tingimused, kus iga tootmisprotsessi jääk on järgmise protsessiosa toormeks ja „kütuseks“ ning see jätkub järgmises etapis – miski ei jää üle, midagi ei ole puudu.

Uue tasakaalu leidmine

Kestliku arengu laiem küsimus seisneb tasakaalu leidmises inimesele minimaalse vajaliku ja ökosüsteemile maksimaalse võimaliku ressursikasutuse vahel. Tasakaalustav areng puudutab vahetult inimesi, kogukondi, elukvaliteeti ja

elukeskkonda, mida me õpime ümber hindama uutest kriteeriumidest lähtuvalt. Kas elame mamonajahist pimestatud inimestest tühjaks valguval ääremaal või teadlikke eluvalikuid tegevate inimeste ühisel elurikkal pärimusmaastikul, mis tõmbab oma hindamatute väärtustega uusi elanikke ja külalisi siia kaugtööparadiisi – see ongi vaatenurga muutmise koht!

Praeguses raha võimu all toimivas ühiskonnamudelil taandub muutuse vajadus esimesena siiski majandusele, mis on ka kestliku arengu peamine mootor ja mõjutab otseselt kõiki teisi eluvaldkondi üksikisikust kogukondade toimimise ja ühiskonna korralduseni välja, rääkimata keskkonnast ja ökosüsteemide tasakaalust. Eeldusel, et me soovime oma lastele jätta kestliku planeedi, terve ökosüsteemi, on kohane ka Võrumaa piirkonna eripärasid arvestavalt strateegiaid kujundades küsida: kas oleks aeg hakata liikuma turumajanduselt n-ö tasakaalumaajanduse poole? Arme lammata olemasolevat, vaid ehitame senisest suurema teadlikkusega üles uut alustel toimiva tervikliku kestliku mudeli.

Kui muutused on järsud, on need valusad. Oleme targad ja liigume samm-sammult, esmalt teadvustame muutunud olusid ja suurt pilti ning leiame ka uuele, senisest paindlikumale tegutsemisviisile meid ühiselt rahuldava sõnalise vaste: elustiilimajandus, tulumajandus, sinine majandus. Või hoopis „kestlik kahanemine ehk tasaareng“? Akki on just see meie piirkonna uus lugu, uus narratiiv – edukas eesküju teistele, kuidas toimida mitte pidevas kasvusurves, vaid rahulolevana, maha rahunedes, väärtustades kestlikkust ja kasvatades elurikkust. Näiteid sellisest toimimisest leiab maailmast juba üksjagu, aga see eeldab soovi õppida ja leiutada, teha tihedamat koostööd teadlastega ning kogukondadega, sest meie piirkonnale sobivaid valmislahendusi pole ju olemas. Mõistagi eeldab see kõik laiemat mõtteviisi muutust.

Erkki Peetsalu

Arengustrategia ekspert, Haani loometare vedaja, www.haani.ee

Artikkel on valminud Võrumaa Partnerluskogu arengustrategia 2023-2029 koostamise protsessi raames.

Uuri lisa siit, kuidas Võrumaa Partnerluskogu arengustrategia koostamine läheb: www.vorulead.ee.

Trehvämi
Rõugõn!

Meie ajalehe toimetab postkastidesse Omniva ja see peab jõudma kõigisse vallas registreeritud postkastidesse (ka neisse, mille puhul on reklaamist loobutud) kahe tööpäeva jooksul pärast välja kuulutatud ilmumiskuupäeva. Kandeprobleemidest saab teavitada valla kommunikatsioonispetsialisti aadressil kommunikatsioon@rauge.ee.

TOIMETAJA: Viivika Nagel,
kommunikatsioon@rauge.ee
TIRAAŽ: 2455
VÄLJAANDJA: Rõuge
vallavalitsus, Ööbikuoru tn 4, Rõuge
alevik, tel 5346 5809, www.rauge.ee
TEHNILINE TOOSTUS: Arman
Projekt OÜ, kalurileht1@gmail.com,
tel 5649 5252

LOE DIGILEHTE: www.rauge.ee/ajaleht
Väljaandjal ja toimetajal on õigus avaldamiseks saadetud kirjutisi toimetada ja lühendada ning teha valikuid materjali avaldamise osas. Oma valla elanike ja ettevõtete reklaamide avaldamine lehes on tasuta.

Järgmine leht ilmub 27. oktoobril. Materjale lehte saab saata 13. oktoobrini.